

Arbejds miljø

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Sofie Rossen Møller
Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Michael Davidsen
Ola Ekholm
Anne Illemann Christensen

Arbejds miljø

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Sofie Rossen Møller

Heidi Amalie Rosendahl Jensen

Michael Davidsen

Ola Ekholm

Anne Illemann Christensen

Internt review: Maj Britt Nielsen

Copyright © 2023

Statens Institut for Folkesundhed, SDU

Uddrag, herunder figurer og tabeller,
er tilladt mod tydelig gengivelse.

Elektronisk udgave: ISBN 978-87-7899-624-4

Statens Institut for Folkesundhed, SDU

Stu diestræde 6

1455 København K

Rapporten kan downloades fra

www.sdu.dk/sif

Arbejds miljø

Formålet med denne rapport er at belyse det fysiske og psykiske arbejdsmiljø blandt erhvervsaktive personer i Danmark i alderen 16-64 år på baggrund af selvrapporterede oplysninger fra en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse (Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen, SUSY). Dette er én ud af en række temarapporter udarbejdet på baggrund af samme undersøgelse.

Baggrund

At være i arbejde udgør for mange mennesker en vigtig kilde til identitetsskabelse, selvtillid og social interaktion i hverdagen og ser ligeledes ud til at kunne fremme sundhed og trivsel (1, 2). Omvendt kan negative påvirkninger og belastninger i forbindelse med arbejdet medføre betydelige helbreds-mæssige konsekvenser (2, 3). Arbejds miljøet har således stor betydning for arbejdets indvirkning på helbred på trivsel.

Inden for arbejdsmiljøområdet skelnes der ofte mellem det fysiske og det psykiske arbejdsmiljø. Det fysiske arbejdsmiljø omfatter blandt andet de fysiske krav i arbejdet i form af eksempelvis arbejdsstillinger og løft (3). Derudover omfatter det fysiske arbejdsmiljø også indeklimaet på arbejdspladsen, herunder eksponering for træk, støv og støj (3). Studier har vist, at høje fysiske krav og belastninger i arbejdet øger risikoen for blandt andet muskelskeletlidelser, længerevarende sygefravær og tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet (4-6). Endvidere er høje støjpåvirkninger i arbejdet forbundet med en øget risiko for udvikling af tinnitus, midlertidige høreskader og permanent høretab (7).

Det psykiske arbejdsmiljø omfatter de psykiske og sociale forhold på arbejdspladsen, herunder graden af indflydelse på arbejdet, arbejdsopgavernes indhold, arbejdspress og det sociale samspil blandt medarbejdere og mellem medarbejdere og ledelsen (5, 8). Lige så vel som disse forhold kan fremme mental sundhed og trivsel, kan de også udgøre en belastning for den enkelte medarbejder (2). Hvorvidt en sådan belastning får helbredsmæssige konsekvenser, afhænger blandt andet af belastningens styrke, den enkeltes oplevelse af belastningen, personlige ressourcer, og hvordan belastningen håndteres (9). Studier har vist, at et belastende psykisk arbejdsmiljø kan øge risikoen for blandt andet søvnbesvær, depression, type 2-diabetes og hjertekarsygdom (10-13).

Det fysiske såvel som det psykiske arbejdsmiljø har således stor betydning for helbred og trivsel blandt erhvervsaktive personer.

Metode

I denne undersøgelse er det fysiske arbejdsmiljø blevet belyst ved at spørge respondenterne, hvorvidt de på deres arbejde ofte er udsat for forskellige påvirkninger. Det blev i spørgsmålet præciseret, at der med 'ofte' menes mere end to dage om ugen. De påvirkninger, der blev spurgt til, omfatter: 'Arbejde i bøjede eller forvredne arbejdsstillinger', 'Mange gentagne og ensidige bevægelser', 'Tunge byrder (mindst 10 kg), som skal bæres eller løftes', 'Støj, så man må hæve stemmen, hvis man skal tale med andre', 'Kulde i arbejdslokalerne', 'Stærk varme i arbejdslokalerne' og 'Træk i arbejdslokalerne'. Til hver af de oplyste påvirkninger var det muligt at svare 'Ja', 'Nej' eller 'Ved ikke'.

Det psykiske arbejdsmiljø er blevet belyst ud fra følgende tre spørgsmål: 'Hvor ofte sker det, at du ikke når alle dine arbejdsopgaver?', 'Hvor ofte har du indflydelse på, hvad du laver på dit arbejde?', og 'Hvor ofte får du hjælp og støtte fra din nærmeste overordnede?'. Til alle tre spørgsmål blev der oplyst følgende svarkategorier: 'Altid', 'Ofte', 'Sommetider', 'Sjældent' og 'Aldrig, næsten aldrig'. Til sidstnævnte spørgsmål var det endvidere muligt at svare 'Ikke relevant', da det for nogle, herunder selvstændige, ikke vil være relevant at besvare det pågældende spørgsmål.

De ovenfor beskrevne spørgsmål om arbejdsmiljø er indgået i alle SUSY-undersøgelserne siden 1987. I 2010 blev der imidlertid foretaget en ændring i dataindsamlingsmetoden fra personligt interview til selvadministreret spørgeskema, hvilket har haft betydning for besvarelserne vedrørende flere af de indikatorer, der præsenteres i rapporten (14). På baggrund heraf præsenteres der for de pågældende indikatorer kun resultater for perioden 2010 til 2021, mens der for de øvrige indikatorer præsenteres resultater for perioden 1987 til 2021. For en uddybende beskrivelse af materiale og metode i SUSY-2021, se (15).

Resultaterne i denne rapport skal ses i lyset af, at data er indsamlet i en periode, hvor der i forbindelse med håndteringen af COVID-19-pandemien var indført en række midlertidige tiltag og restriktioner i Danmark. Eksempelvis har flere været hjemsendt fra deres arbejde eller arbejdet hjemmefra i perioder. Dette kan have haft en indflydelse på resultaterne.

Fysisk arbejdsmiljø

Tabel 1 viser svarfordelingen blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år i forhold til, om de ofte (defineret som mere end to dage om ugen) er udsat for forskellige belastninger i det fysiske arbejdsmiljø. Af tabellen fremgår det, at de hyppigst rapporterede belastninger blandt både mænd og kvinder er gentagne og ensidige bevægelser samt bøjede/forvredne arbejdsstillinger. Blandt mænd har 38,6 % således rapporteret, at de ofte er udsat for gentagne og ensidige bevægelser, mens 37,2 % har rapporteret, at de ofte er udsat for bøjede/forvredne arbejdsstillinger. Blandt kvinder er de tilsvarende andele henholdsvis 44,2 % og 39,2 %.

Overordnet set er der ikke de store kønsforskelle i andelen, der ofte er udsat for forskellige belastninger i det fysiske arbejdsmiljø. Dog er der en betydeligt større andel blandt mænd (33,5 %), der rapporterer, at de er udsat for at bære/løfte tunge byrder, end blandt kvinder (19,9 %).

Table 1. Svarfordeling blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år i forhold til, om de ofte er udsat for forskellige belastninger i det fysiske arbejdsmiljø. 2021. Procent og antal svarpersoner

	Ja	Nej	Ved ikke	Antal svarpersoner
Mænd				
Bøjede/forvredne arbejdsstillinger	37,2	59,9	2,9	2.114
Gentagne og ensidige bevægelser	38,6	59,5	1,9	2.114
At bære/løfte tunge byrder	33,5	65,0	1,5	2.115
Støj	31,8	66,8	1,3	2.114
Kulde	24,6	73,4	2,0	2.109
Stærk varme	15,0	83,2	1,8	2.110
Træk	25,5	71,3	3,2	2.110
Kvinder				
Bøjede/forvredne arbejdsstillinger	39,2	57,7	3,1	2.738
Gentagne og ensidige bevægelser	44,2	53,1	2,7	2.744
At bære/løfte tunge byrder	19,9	77,9	2,2	2.745
Støj	27,6	70,9	1,5	2.746
Kulde	23,0	74,8	2,1	2.742
Stærk varme	13,8	83,8	2,4	2.744
Træk	22,5	73,9	3,7	2.743

Tabel 2 viser andelen blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år med en lav score på den fysiske helbredsskala opdelt efter, hvorvidt de ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser. For en uddybende beskrivelse af den fysiske helbredsskala, se (16). Det fremgår af tabellen, at andelen med en lav score på den fysiske helbredsskala er en smule større blandt kvinder end blandt mænd. Endvidere fremgår det, at der blandt både mænd og kvinder er en større andel med en lav score på den fysiske helbredsskala blandt dem, der ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser, end blandt dem, der ikke er.

Tabel 2. Andel blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år med en lav score på den fysiske helbredsskala i forhold til, hvorvidt de mindst to dage om ugen er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser. 2021. Procent og antal svarpersoner

		Lav score på den fysiske helbredsskala	Antal svarpersoner
Mænd			
Gentagne og ensidige bevægelser	Ja	4,5	727
	Nej	3,0	1.325
	Ved ikke	1,7	33
Kvinder			
Gentagne og ensidige bevægelser	Ja	7,5	1.103
	Nej	4,9	1.523
	Ved ikke	8,2	61

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Psykisk arbejdsmiljø

Tabel 3 viser svarfordelingen blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år i forhold til, hvor ofte de henholdsvis ikke når alle deres arbejdsopgaver og har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde. Af tabellen fremgår det, at 50,6 % blandt mænd og 43,6 % blandt kvinder rapporterer, at det aldrig, næsten aldrig eller sjældent sker, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver. Det fremgår endvidere, at langt størstedelen blandt både mænd (76,2 %) og kvinder (71,4 %) rapporterer, at de altid eller ofte har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde.

Tabel 3. Svarfordeling blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år i forhold til, hvor ofte de henholdsvis ikke når alle deres arbejdsopgaver og har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde. 2021. Procent og antal svarpersoner

	Altid	Ofte	Somme- tider	Sjældent	Aldrig, næsten aldrig	Antal svarpersoner
Mænd						
Når ikke alle arbejdsopgaver	3,3	14,7	31,4	33,0	17,6	2.112
Har indflydelse på, hvad man laver på sit arbejde	36,2	40,0	14,9	5,9	3,0	2.113
Kvinder						
Når ikke alle arbejdsopgaver	3,4	16,3	36,8	29,8	13,8	2.749
Har indflydelse på, hvad man laver på sit arbejde	27,3	44,1	19,9	6,6	2,2	2.749

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Tabel 4 viser svarfordelingen blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år i forhold til, hvor ofte de får hjælp og støtte fra deres nærmeste overordnede. Det fremgår af tabellen, at 42,3 % blandt mænd og 44,9 % blandt kvinder altid eller ofte får hjælp og støtte fra deres nærmeste overordnede. Samtidig er andelen, der aldrig, næsten aldrig eller sjældent får hjælp og støtte fra deres nærmeste overordnede, henholdsvis 18,8 % blandt mænd og 17,8 % blandt kvinder.

Tabel 4. Svarfordeling blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år i forhold til, hvor ofte de får hjælp og støtte fra deres nærmeste overordnede. 2021. Procent og antal svarpersoner

	Altid	Ofte	Somme- tider	Sjældent	Aldrig, næsten aldrig	Ikke relevant	Antal svarpersoner
Mænd							
Får hjælp og støtte fra nærmeste overordnede	15,3	27,0	27,1	12,5	6,3	11,8	2.116
Kvinder							
Får hjælp og støtte fra nærmeste overordnede	16,1	28,8	30,7	12,6	5,2	6,6	2.747

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Tabel 5 viser andelen blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år med en lav score på den mentale helbredsskala opdelt efter, hvor ofte de ikke når alle deres arbejdsopgaver. For en uddybende beskrivelse af den mentale helbredsskala, se (16). Det fremgår af tabellen, at andelen med en lav score på den mentale helbredsskala falder, jo sjældnere det forekommer, at man ikke når alle sine arbejdsopgaver blandt både mænd og kvinder.

Tabel 5. Andel blandt erhvervsaktive mænd og kvinder i alderen 16-64 år med en lav score på den mentale helbredsskala i forhold til, hvor ofte de ikke når alle deres arbejdsopgaver. 2021. Procent og antal svarpersoner

		Lav score på den mentale helbredsskala	Antal svarpersoner
Mænd			
Når ikke alle arbejdsopgaver	Altid/ofte	12,4	392
	Sommetider	10,5	672
	Sjældent	6,7	673
	Aldrig, næsten aldrig	6,3	346
Kvinder			
Når ikke alle arbejdsopgaver	Altid/ofte	20,3	542
	Sommetider	14,1	1.006
	Sjældent	11,6	790
	Aldrig, næsten aldrig	7,0	354

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

I de første to af de følgende opslagstabeller- og figurer belyses det fysiske arbejdsmiljø, hvor der gives en mere detaljeret beskrivelse af forekomsten blandt erhvervsaktive i alderen 16-64 år, der i arbejdet ofte (defineret som mere end to dage om ugen) er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser og støj.

I de sidste to af de følgende opslagstabeller og -figurer belyses det psykiske arbejdsmiljø, hvor der gives en mere detaljeret beskrivelse af forekomsten blandt erhvervsaktive i alderen 16-64 år, der rapporterer, at det ofte eller altid sker, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver, og forekomsten, der sommetider, sjældent eller aldrig har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde.

Tabel 6. Ofte udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet

		Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	Antal svarepersoner
År	2010	34,4	0,74	(0,68;0,80)	7.214
	2013	35,1	0,77	(0,71;0,84)	6.793
	2017	39,0	0,91	(0,84;0,99)	6.446
	2021	41,4	1		4.858
Mænd	16-24 år	78,6	7,85	(4,39;14,0)	75
	25-34 år	48,5	2,02	(1,49;2,73)	262
	35-44 år	35,7	1,19	(0,90;1,58)	391
	45-54 år	31,8	1		658
	55-64 år	32,6	1,03	(0,81;1,32)	728
	Alle mænd	38,6			2.114
Kvinder	16-24 år	54,9	1,72	(1,17;2,53)	138
	25-34 år	49,2	1,37	(1,06;1,76)	446
	35-44 år	41,2	0,99	(0,78;1,25)	544
	45-54 år	41,4	1		823
	55-64 år	43,0	1,07	(0,86;1,32)	793
	Alle kvinder	44,2			2.744
Uddannelse	Grundskole	61,1	5,24	(3,44;8,00)	130
	Kort uddannelse	53,8	2,94	(2,46;3,52)	1.717
	Kort videregående uddannelse	34,6	1,37	(1,06;1,77)	452
	Mellemlang videregående uddannelse	31,5	1		1.358
	Lang videregående uddannelse	25,9	0,70	(0,56;0,86)	965
	Anden uddannelse	55,2	3,41	(2,27;5,13)	148
Etnisk baggrund	Dansk	40,5	1		4.482
	Anden vestlig	39,9	0,94	(0,68;1,29)	191
	Ikke-vestlig	54,1	1,68	(1,22;2,30)	185
Region	Hovedstaden	40,9	0,96	(0,86;1,07)	1.576
	Sjælland	43,3	1,07	(0,92;1,24)	669
	Syddanmark	43,1	1,05	(0,92;1,19)	1.011
	Midtjylland	38,4	0,84	(0,74;0,95)	1.167
	Nordjylland	44,1	1,11	(0,93;1,33)	435

¹Justeret for køn og alder

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: I alt angiver 41,4 % blandt den erhvervsaktive befolkning i alderen 16-64 år, at de ofte (mere end to dage om ugen) er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet. Andelen er større blandt kvinder (44,2 %) end blandt mænd (38,6 %). For både mænd og kvinder ses den største andel blandt de 16-24-årige, hvor henholdsvis 78,6 % og 54,9 % rapporterer, at de ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet. Herefter falder andelen med stigende alder indtil aldersgruppen 45-54 år blandt mænd og 35-44 år blandt kvinder, hvorefter andelen stort set er uændret.

Uddannelse: Der ses en klar sammenhæng mellem højest fuldførte uddannelsesniveau og andelen, som ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, hvor andelen falder med stigende uddannelsesniveau. Således falder andelen fra 61,1 % blandt personer med grundskole som højest fuldførte uddannelse til 25,9 % blandt personer med en lang videregående uddannelse.

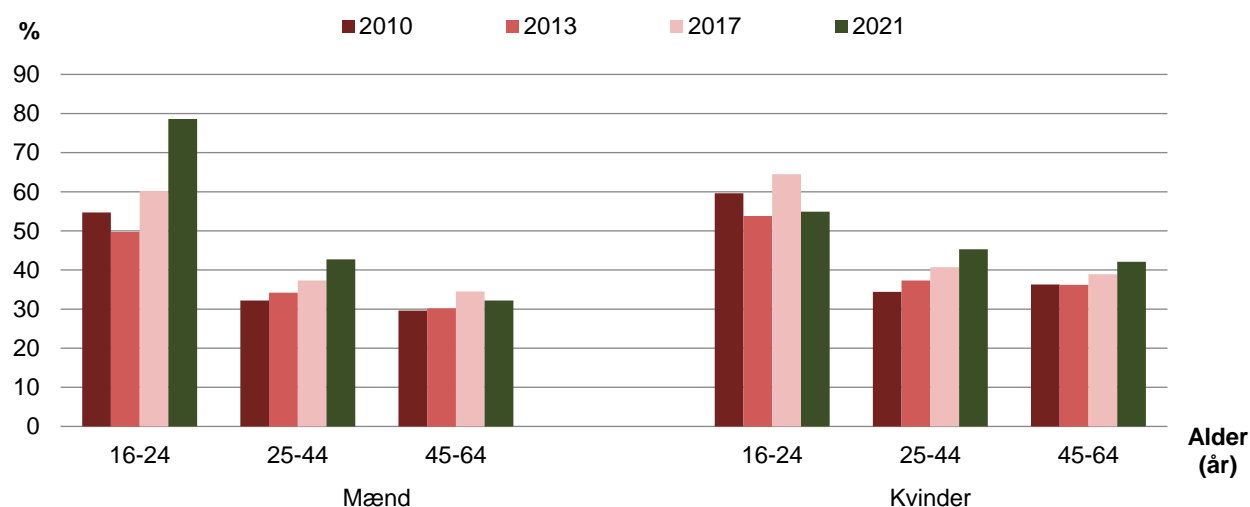
Etnisk baggrund: Andelen af personer, som ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, er betydeligt større blandt personer med ikke-vestlig baggrund (54,1 %) end blandt personer med dansk (40,5 %) og anden vestlig baggrund (39,9 %).

Region: I Region Midtjylland (39,3 %) er andelen, der ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, mindre end landsgennemsnittet.

Udvikling: Der ses en stigning i andelen, der ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, fra 34,4 % i 2010 til 41,4 % i 2021.

Af figur 1 fremgår det, at udviklingen varierer på tværs køn og aldersgrupper. Blandt de 16-24-årige og 25-44-årige mænd ses der en stigende tendens fra 2010 til 2021, mens andelen stort set er uændret i den ældste aldersgruppe (45-64 år). Blandt de 16-24-årige kvinder ses et noget usystematisk mønster i udviklingen i perioden 2010 til 2021. Blandt kvinder i alderen 25-44 år og 45-64 år ses der en stigning i andelen fra 2010 til 2021.

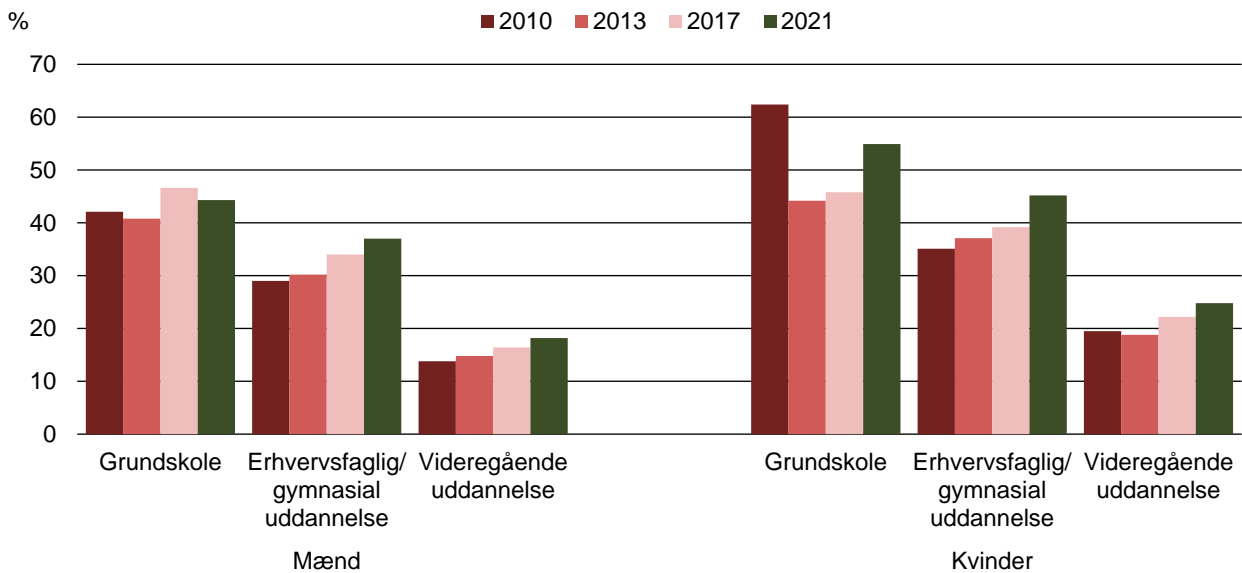
Figur 1. Andel, der ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, opdelt på køn og aldersgrupper. 2010-2021. Procent

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Det fremgår af figur 2, at andelen, der ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, er steget fra 2010 til 2021 for de fleste uddannelsesgrupper blandt både mænd og kvinder. Dog ses der et betydeligt fald i andelen blandt kvinder med grundskole som højest fuldførte uddannelse fra 2010, hvorefter andelen ligeledes er steget frem mod 2021.

Figur 2. Andel, der ofte er udsat for mange gentagne og ensidige bevægelser i arbejdet, opdelt på køn og uddannelsesgrupper. 2010-2021. Procent

Tabel 7. Ofte udsat for støj i arbejdet

		Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	Antal svar- personer
År	2010	31,2	1,04	(0,95;1,13)	7.210
	2013	30,0	0,99	(0,91;1,08)	6.786
	2017	31,4	1,07	(0,98;1,17)	6.445
	2021	29,7	1		4.860
Mænd	16-24 år	44,9	1,65	(1,00;2,72)	75
	25-34 år	32,9	0,99	(0,72;1,36)	263
	35-44 år	29,5	0,85	(0,64;1,13)	391
	45-54 år	33,0	1		658
	55-64 år	28,9	0,83	(0,65;1,05)	727
	Alle mænd	31,8			2.114
Kvinder	16-24 år	49,7	3,01	(2,04;4,44)	138
	25-34 år	27,8	1,17	(0,88;1,56)	446
	35-44 år	28,7	1,23	(0,95;1,59)	544
	45-54 år	24,7	1		824
	55-64 år	24,4	0,98	(0,77;1,25)	794
	Alle kvinder	27,6			2.746
Uddannelse	Grundskole	37,3	1,48	(0,96;2,26)	128
	Kort uddannelse	39,4	1,44	(1,21;1,72)	1.717
	Kort videregående uddannelse	24,0	0,71	(0,53;0,95)	452
	Mellemlang videregående uddannelse	30,6	1		1.361
	Lang videregående uddannelse	10,4	0,23	(0,18;0,31)	966
	Anden uddannelse	33,6	1,05	(0,69;1,61)	148
Etnisk baggrund	Dansk	29,6	1		4.485
	Anden vestlig	28,6	0,96	(0,67;1,36)	190
	Ikke-vestlig	32,3	1,13	(0,81;1,58)	185
Region	Hovedstaden	25,2	0,76	(0,67;0,86)	1.580
	Sjælland	30,1	0,99	(0,84;1,17)	670
	Syddanmark	33,6	1,14	(0,99;1,30)	1.010
	Midtjylland	31,0	1	(0,88;1,14)	1.165
	Nordjylland	34,0	1,17	(0,97;1,41)	435

¹Justeret for køn og alder

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: I alt angiver 29,7 % blandt den erhvervsaktive del af befolkningen i alderen 16-64 år, at de ofte (mere end to dage om ugen) er udsat for støj i arbejdet. Andelen er større blandt mænd (31,8 %) end blandt kvinder (27,6 %). For både mænd og kvinder ses den største andel blandt de 16-24-årige (henholdsvis 44,9 og 49,7 %), mens den mindste andel ses blandt de 55-64-årige (henholdsvis 28,9 og 24,4 %).

Uddannelse: Den største andel, der ofte udsat for støj i arbejdet, ses blandt personer med en kort uddannelse som højest fuldførte uddannelsesniveauer (39,4 %), mens den mindste andel ses blandt personer med en lang videregående uddannelse (10,4 %).

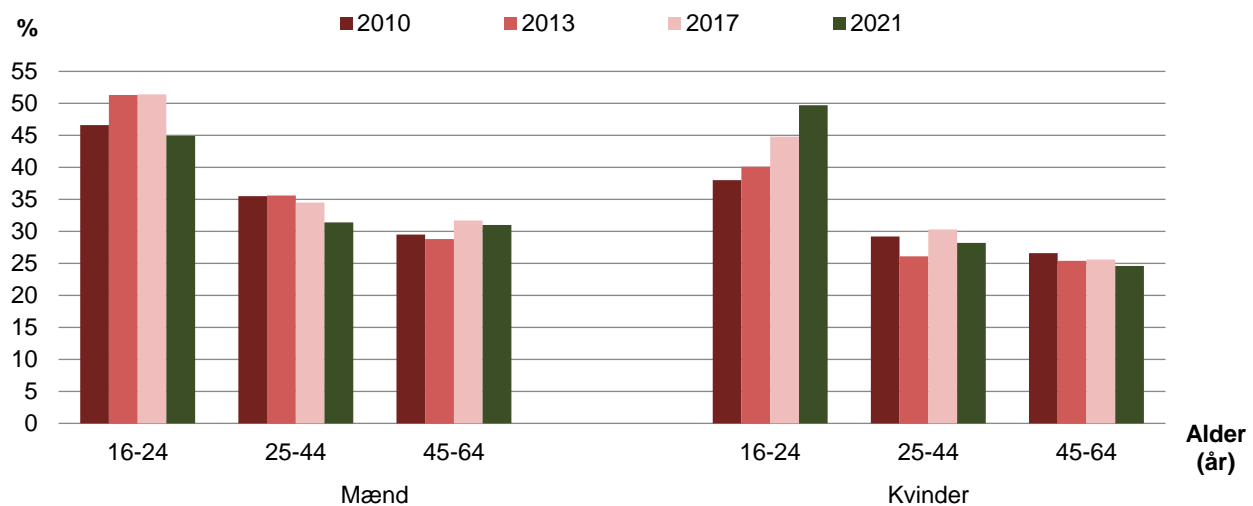
Etnisk baggrund: Der ses ingen nævneværdige forskelle i andelen, som ofte er udsat for støj i arbejdet, mellem henholdsvis personer med dansk baggrund, anden vestlig baggrund og ikke-vestlig baggrund.

Region: Sammenlignet med landsgennemsnittet er der en mindre andel, der ofte er udsat for støj i arbejdet, i Region Hovedstaden (25,2 %).

Udvikling: I perioden 2010 til 2021 er der ikke sket de store ændringer i andelen blandt den erhvervsaktive del af befolkningen i alderen 16-64 år, som ofte er udsat for støj i arbejdet.

Det fremgår af figur 3, at andelen, der ofte er udsat for støj i arbejdet, blandt de 16-24-årige mænd er steget fra 2010 til 2013, hvorefter den forblev stort set uændret frem mod 2017 for efter at falde igen frem mod 2021. Blandt de 16-24-årige kvinder er andelen steget gennem hele perioden. Dog ses den største stigning fra 2013 til 2017. For de resterende aldersgrupper er andelen stort set uændret blandt både mænd og kvinder.

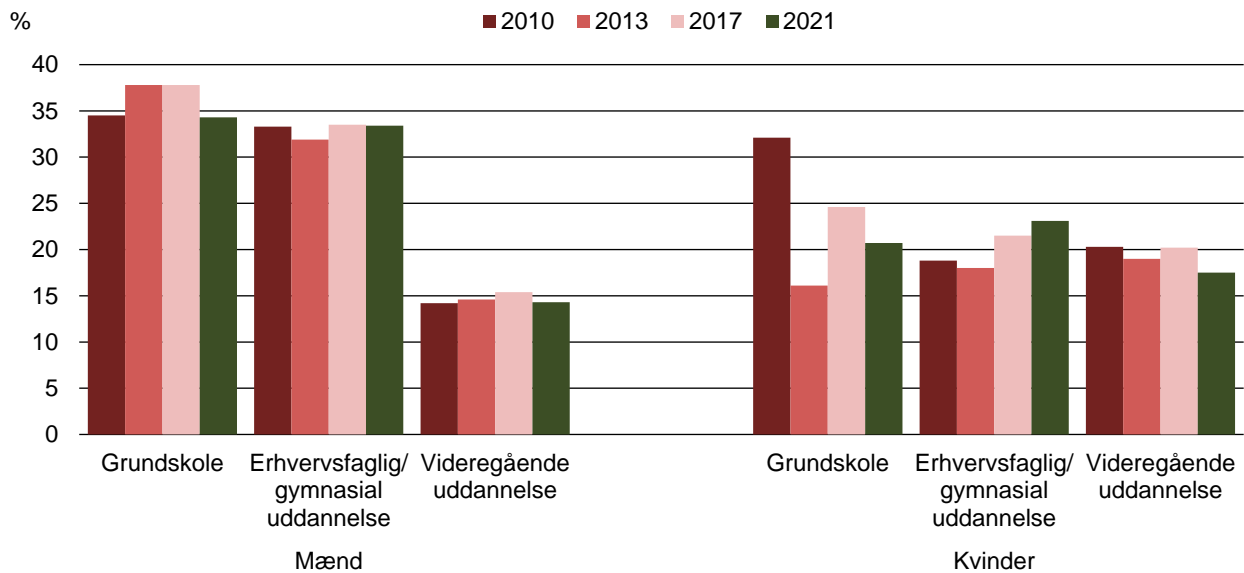
Figur 3. Andel, der ofte er udsat for støj i arbejdet, opdelt på køn og aldersgrupper. 2010-2021. Procent

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Af figur 4 fremgår det, at andelen, der ofte er udsat for støj i arbejdet, er stort set uændret på tværs af de forskellige uddannelsesgrupper blandt både mænd og kvinder. Dog ses der er et fald i andelen blandt kvinder med grundskole som højest fuldførte uddannelse fra 32,1 % i 2010 til 20,7 % i 2021.

Figur 4. Andel, der ofte er udsat for støj i arbejdet, opdelt på køn og uddannelsesgrupper. 2010-2021. Procent

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Tabel 8. Når altid ikke eller ofte ikke alle arbejdsopgaver

		Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	Antal svarpersoner
År	2010	16,0	0,80	(0,72;0,89)	7.502
	2013	17,4	0,87	(0,79;0,97)	6.822
	2017	19,1	0,99	(0,90;1,10)	6.451
	2021	18,8	1		4.861
Mænd	16-24 år	8,1	0,40	(0,17;0,97)	75
	25-34 år	18,5	1,05	(0,72;1,53)	262
	35-44 år	25,8	1,59	(1,17;2,18)	390
	45-54 år	17,9	1		658
	55-64 år	14,3	0,77	(0,57;1,03)	727
	Alle mænd	18,0			2.112
Kvinder	16-24 år	7,5	0,29	(0,14;0,58)	139
	25-34 år	23,3	1,09	(0,82;1,45)	446
	35-44 år	22,3	1,02	(0,78;1,35)	544
	45-54 år	21,8	1		825
	55-64 år	14,3	0,60	(0,46;0,78)	795
	Alle kvinder	19,7			2.749
Uddannelse	Grundskole	10,7	0,45	(0,23;0,87)	129
	Kort uddannelse	14,0	0,64	(0,52;0,79)	1.719
	Kort videregående uddannelse	19,0	0,84	(0,63;1,12)	452
	Mellemlang videregående uddannelse	21,8	1		1.359
	Lang videregående uddannelse	26,2	1,22	(0,98;1,51)	967
	Anden uddannelse	10,7	0,44	(0,23;0,85)	148
Etnisk baggrund	Dansk	19,6	1		4.486
	Anden vestlig	15,2	0,66	(0,43;1,02)	191
	Ikke-vestlig	13,5	0,59	(0,38;0,91)	184
Region	Hovedstaden	21,0	1,17	(1,02;1,34)	1.578
	Sjælland	17,3	0,93	(0,76;1,12)	673
	Syddanmark	18,2	1,02	(0,87;1,20)	1.010
	Midtjylland	17,9	0,99	(0,85;1,15)	1.165
	Nordjylland	16,9	0,91	(0,73;1,15)	435

¹Justeret for køn og alder

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: I alt rapporterer 18,8 % af de erhvervsaktive i Danmark i alderen 16-64 år, at det altid eller ofte sker, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver. Andelen er lidt større blandt kvinder (19,7 %) end blandt mænd (18,0 %). For både mænd og kvinder ses den mindste andel i aldersgruppen 16-24 år.

Uddannelse: Andelen, der rapporterer, at det altid eller ofte sker, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver, stiger med stigende uddannelsesniveau. Således ses den mindste andel blandt personer med grundskole som højest fuldførte uddannelsesniveau (10,7 %), mens den højeste ses blandt personer med en lang videregående uddannelse (26,2 %).

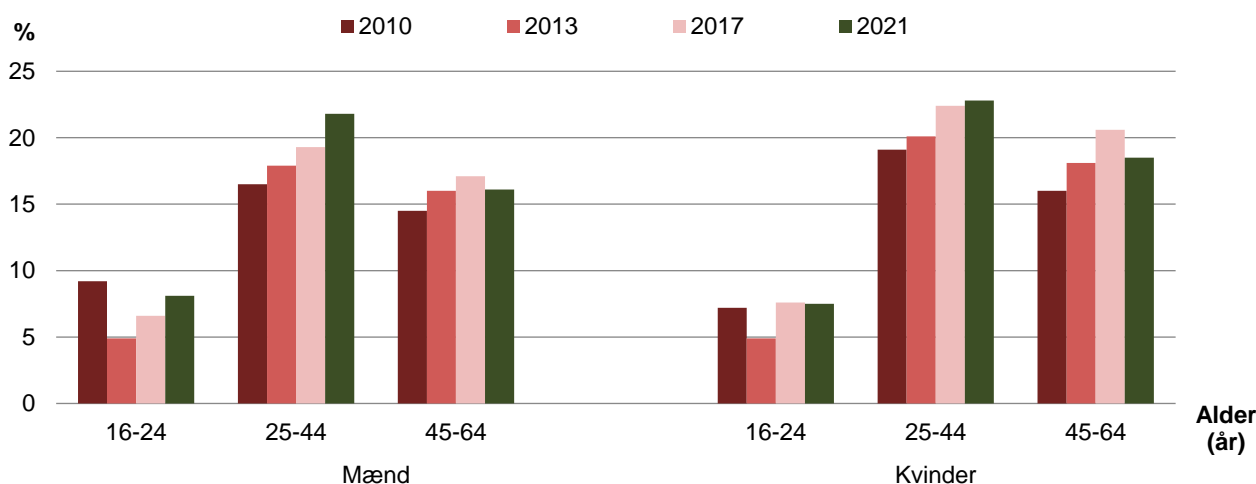
Etnisk baggrund: Der er en mindre andel af personer, der rapporterer, at det altid eller ofte sker, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver, blandt personer med anden vestlig baggrund (15,2 %) og ikke-vestlig baggrund (13,5 %) sammenlignet med personer med dansk baggrund (19,6 %). Når der tages højde for køns- og aldersforskelle mellem grupperne, ses der imidlertid ingen forskel mellem personer med anden vestlig baggrund og dansk baggrund.

Region: Sammenlignet med landsgennemsnittet er andelen af personer, der rapporterer, at det altid eller ofte sker, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver, større i Region Hovedstaden (21,0 %).

Udvikling: I perioden fra 2010 til 2017 ses der en stigning i andelen, der altid ikke eller ofte ikke når alle deres arbejdsopgaver, mens andelen er stort set uændret fra 2017 til 2021.

Af figur 5 fremgår det, at udviklingen varierer på tværs af de forskellige aldersgrupper. For både mænd og kvinder ses der ikke noget systematisk mønster i udviklingen blandt de 16-24-årige, mens der ses en kontinuert stigning i andelen blandt de 25-44-årige. Blandt de 45-64-årige mænd og kvinder ses der en stigning i andelen fra 2010 til 2017, hvorefter der ses et fald i 2021.

Figur 5. Andel, der altid ikke eller ofte ikke når alle deres arbejdsopgaver, opdelt på køn og aldersgrupper. 2010-2021. Procent

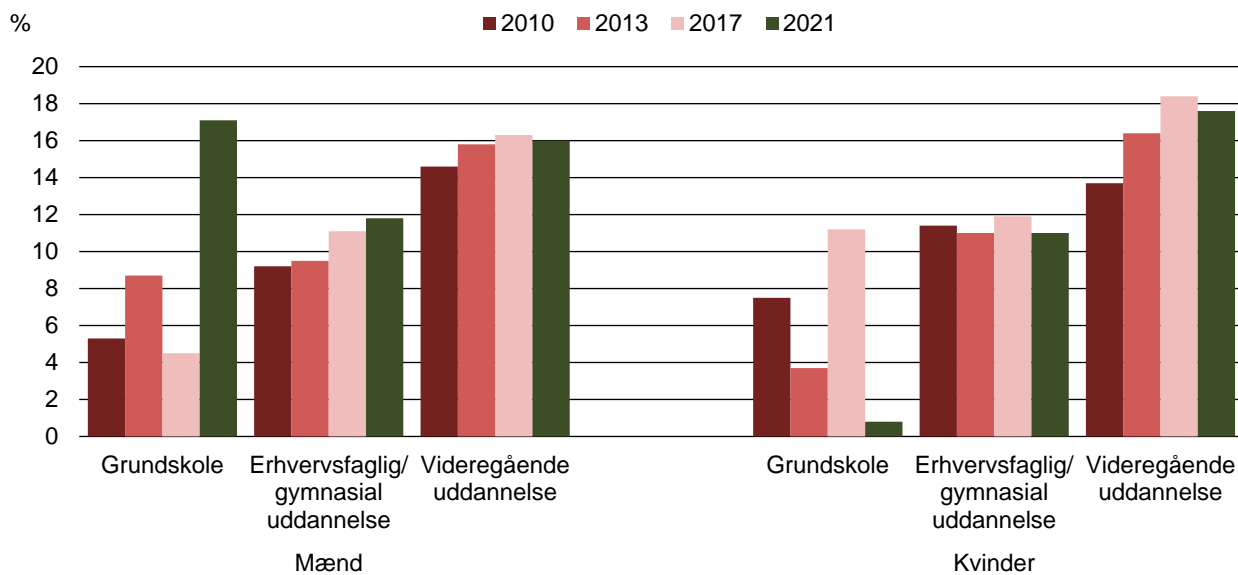

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Der ses ikke noget systematisk mønster i udviklingen i andelen, der altid ikke eller ofte ikke når alle deres arbejdsopgaver, mellem 2010 og 2021 blandt mænd og kvinder inden for de forskellige uddannelsesgrupper (figur 6).

Figur 6. Andel, der altid ikke eller ofte ikke når alle deres arbejdsopgaver, opdelt på køn og uddannelsesgrupper. 2010-2021. Procent

Table 9. Har sommetider, sjældent eller aldrig indflydelse på, hvad man laver på sit arbejde

		Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	Antal svarepersoner
År	2010	20,8	0,73	(0,66;0,80)	7.499
	2013	23,7	0,88	(0,80;0,97)	6.820
	2017	27,0	1,05	(0,95;1,15)	6.452
	2021	26,2	1		4.862
Mænd	16-24 år	47,8	4,52	(2,70;7,55)	75
	25-34 år	32,0	2,32	(1,64;3,28)	263
	35-44 år	23,1	1,48	(1,06;2,08)	390
	45-54 år	16,9	1		657
	55-64 år	20,5	1,27	(0,95;1,71)	728
	Alle mænd	23,8			2.113
Kvinder	16-24 år	44,9	2,54	(1,72;3,76)	139
	25-34 år	38,2	1,93	(1,47;2,54)	446
	35-44 år	28,0	1,21	(0,93;1,59)	544
	45-54 år	24,2	1		827
	55-64 år	21,6	0,86	(0,67;1,11)	793
	Alle kvinder	28,7			2.749
Uddannelse	Grundskole	29,7	1,86	(1,15;3,00)	129
	Kort uddannelse	28,2	1,36	(1,12;1,67)	1.719
	Kort videregående uddannelse	25,4	1,22	(0,92;1,62)	452
	Mellemlang videregående uddannelse	24,0	1		1.359
	Lang videregående uddannelse	21,0	0,78	(0,62;0,99)	967
	Anden uddannelse	39,4	2,33	(1,51;3,60)	147
Etnisk baggrund	Dansk	24,6	1		4.488
	Anden vestlig	32,3	1,35	(0,96;1,90)	190
	Ikke-vestlig	39,5	1,91	(1,38;2,64)	184
Region	Hovedstaden	25,5	0,93	(0,82;1,06)	1.582
	Sjælland	26,3	1,02	(0,86;1,21)	672
	Syddanmark	26,8	1,01	(0,87;1,18)	1.009
	Midtjylland	25,9	0,95	(0,82;1,09)	1.165
	Nordjylland	28,3	1,10	(0,90;1,35)	434

¹Justeret for køn og alder

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: Der er i alt 26,2 % blandt den erhvervsaktive befolkning i alderen 16-64 år, som angiver, at de sommetider, sjældent eller aldrig har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde (herefter benævnt 'ringe indflydelse'). Det gælder 28,7 % blandt kvinder og 23,8 % blandt mænd. Overordnet set falder andelen med stigende alder blandt både mænd og kvinder. Dog stiger andelen en smule i den ældste aldersgruppe blandt mænd.

Uddannelse: Der ses en klar sammenhæng mellem højest fuldførte uddannelsesniveau og andelen, der har ringe indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde. Således falder andelen fra 29,7 % blandt personer med grundskole som højest fuldførte uddannelse til 21,0 % blandt personer med en lang videregående uddannelse.

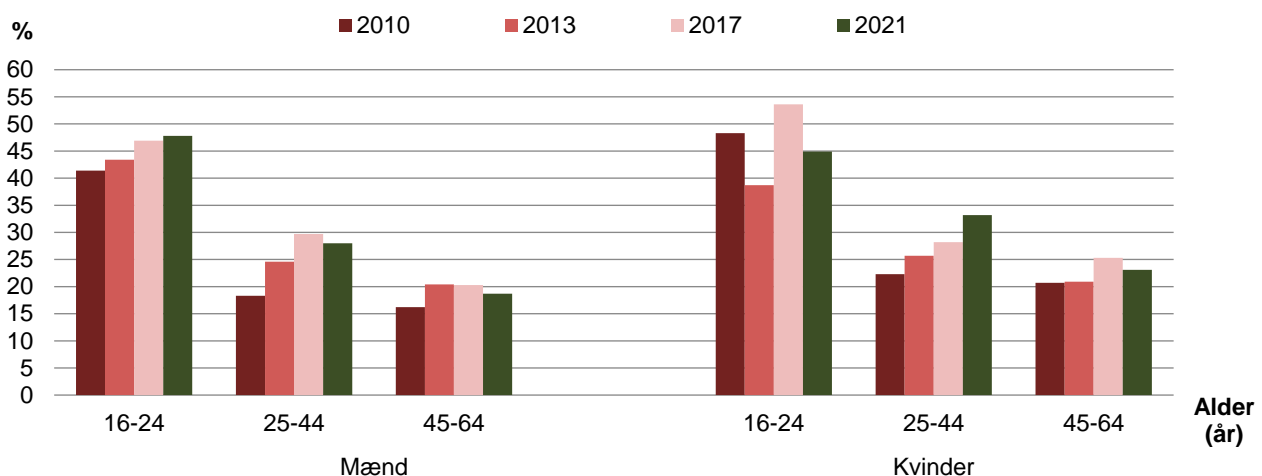
Etnisk baggrund: Der er en større andel, der har ringe indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde, blandt personer med ikke-vestlig baggrund (32,3 %) og anden vestlig baggrund (39,5 %) sammenlignet med personer med dansk baggrund (24,6 %). Når der tages højde for køns- og aldersforskelle mellem grupperne, ses der imidlertid ingen forskel mellem personer med anden vestlig baggrund og dansk baggrund.

Region: Der ses ingen nævneværdige regionale forskelle i andelen, der har ringe indflydelse på, hvad de laver på arbejdet.

Udvikling: Fra 2010 til 2017 er andelen, der har ringe indflydelse på, hvad de laver på arbejdet, steget fra 20,8 % til 27,0 %, hvorefter den er stort set uændret frem mod 2021 (26,2 %).

Det fremgår af figur 7, at udviklingen fra 2010 til 2021 i andelen, der har ringe indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde, varierer på tværs af køn og aldersgrupper. Blandt de 16-24-årige mænd ses der en stigning i andelen, mens der blandt de 16-24-årige kvinder ses en noget usystematisk udvikling. For både mænd og kvinder i aldersgruppen 25-44-år ses der overordnet set en stigning, mens andelen blandt de 45-64-årige er stort set uændret gennem perioden.

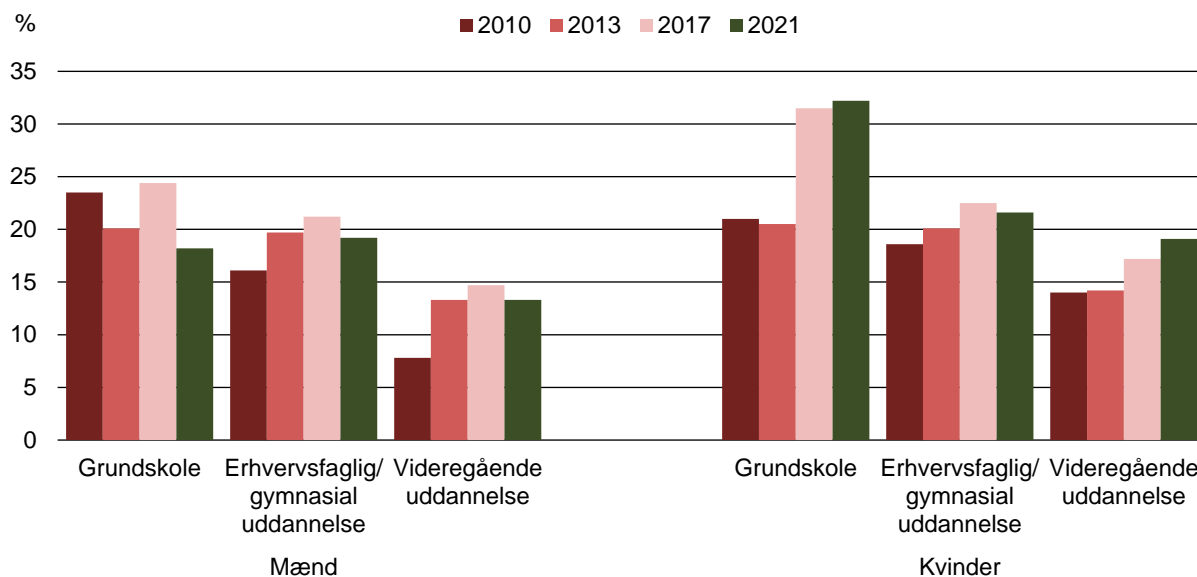
Figur 7. Andel, der sommetider, sjældent eller aldrig har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde, opdelt på køn og aldersgrupper. 2010-2021. Procent

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Der ses ikke noget systematisk mønster i udviklingen i andelen, der altid ikke eller ofte ikke når alle deres arbejdsopgaver, mellem 2010 og 2021 blandt mænd og kvinder inden for de forskellige uddannelsesgrupper (figur 8).

Figur 8. Andel, der sommetider, sjældent eller aldrig har indflydelse på, hvad de laver på deres arbejde, opdelt på køn og uddannelsesgrupper. 2010-2021. Procent

Referencer

1. Modini M, Joyce S, Mykletun A, Christensen H, Bryant RA, Mitchell PB, et al. The mental health benefits of employment: Results of a systematic meta-review. *Australas Psychiatry*. 2016;24(4):331-6.
2. Finne LB, Christensen JO, Knardahl S. Psychological and social work factors as predictors of mental distress: a prospective study. *PLOS One*. 2014;9(7):e102514.
3. Sundstrup E, Hansen Å M, Mortensen EL, Poulsen OM, Clausen T, Rugulies R, et al. Retrospectively assessed physical work environment during working life and risk of sickness absence and labour market exit among older workers. *Occup Environ Med*. 2018;75(2):114-23.
4. da Costa BR, Vieira ER. Risk factors for work-related musculoskeletal disorders: A systematic review of recent longitudinal studies. *Am J Ind Med*. 2010;53(3):285-323.
5. Thorsen SV, Flyvholm MA, Pedersen J, Bültmann U, Andersen LL, Bjorner JB. Associations between physical and psychosocial work environment factors and sickness absence incidence depend on the lengths of the sickness absence episodes: a prospective study of 27 678 Danish employees. *Occup Environ Med*. 2021;78(1):46-53.
6. Pedersen J, Schultz BB, Madsen IEH, Solovieva S, Andersen LL. High physical work demands and working life expectancy in Denmark. *Occup Environ Med*. 2020;77(8):576-82.
7. Themann CL, Masterson EA. Occupational noise exposure: A review of its effects, epidemiology, and impact with recommendations for reducing its burden. *J Acoust Soc Am*. 2019;146(5):3879.
8. Rugulies R. What is a psychosocial work environment? *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*. 2019;45(1):1-6.
9. TS K. Stress og psykosomatiske sygdomme. In: Iversen L KT, Holstein BE, Due P., editor. *Medicinsk sociologi : samfund, sundhed og sygdom*. 1. udgave, 5. oplag ed. København: Munksgaard; 2006.
10. Åkerstedt T, Garefelt J, Richter A, Westerlund H, Magnusson Hanson LL, Sverke M, et al. Work and Sleep--A Prospective Study of Psychosocial Work Factors, Physical Work Factors, and Work Scheduling. *Sleep*. 2015;38(7):1129-36.
11. Theorell T, Hammarström A, Aronsson G, Träskman Bendz L, Grape T, Hogstedt C, et al. A systematic review including meta-analysis of work environment and depressive symptoms. *BMC Public Health*. 2015;15:738.
12. Nyberg ST, Fransson EI, Heikkilä K, Ahola K, Alfredsson L, Bjorner JB, et al. Job strain as a risk factor for type 2 diabetes: a pooled analysis of 124,808 men and women. *Diabetes Care*. 2014;37(8):2268-75.
13. Kivimäki M, Nyberg ST, Batty GD, Fransson EI, Heikkilä K, Alfredsson L, et al. Job strain as a risk factor for coronary heart disease: a collaborative meta-analysis of individual participant data. *Lancet*. 2012;380(9852):1491-7.

14. Christensen A, Davidsen, M., Ekholm, O., Juel, K. Befolkningsundersøgelser om sundhed og sygelighed baseret på henholdsvis personligt interview og selvadministreret spørgeskema. En sammenligning af forekomsten af udvalgte indikatorer. Statens Institut for Folkesundhed; 2012.
15. Jensen HAR MS, Davidsen M, Christensen AI, Ekholm O,. Materiale og metode. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU; 2022.
16. Jensen HAR, Davidsen M, Møller SR, Román JEI, Kragelund K, Christensen AI, Ekholm O. Danskernes sundhed – Den Nationale Sundhedsprofil 2021. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, for Sundhedsstyrelsen, 2022.